

SLOVENE

Naročnina

za državo SHS:
a) po pošti mesečno Din 12
b) dostavljenom dom
mesečno " " 10

za inozemstvo:
mesečno " " Din 20

Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji " " Din 15
v inozemstvu " " 35

Mesečna priloga: Vestnik SHS

Cene inseratov:

Enostolpna petstina vrsta mali
oglas po Din. 1.— (za Din. 1.50,
veliki oglas nad 45 mm vi-
šine po Din. 2.—, poslana itd.
po Din. 3.—.

Pri večjem naročilu popust.
Izhaja vsak dan izvenredni
nedeljski in dneva po praz-
niku ob 5. uri zjutraj.

Poštnina plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Ročnopolni se ne vračajo; neizpolnjena pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 325.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 650 za naročnike in št. 349 za oglase,
zagreb 39.011, Beograd 7593, praga in dunaj 24.797

Državni uradnik.

Znan državoslovec je rekel pri neki
priliki v razgovoru o državi: Država je
uprava. Ne bomo tukaj preiskovali, če je ta
izrek teoretično opravičen, ampak v praksi
je gotovo utemeljen, kajti če od pojma
države odvezemo pojem uprave, ostane še
prav malo ali pa nič.

Steber državne uprave pa je urad-
ništvo. Do tega spoznanja se je bil dokopal
že stari fevdalni sistem, ki je cesarskega
ali kraljevskega uradnika obdal z vsem mo-
gočim zunanjim dostojanstvom in mu v
varstvo njegovega dostojanstva dovolil
tudi potrebna materialna sredstva, tolika
sredstva, da se mu ni bilo treba priklanja-
ti pred milijonarji, ampak narobe: tudi mi-
ljonar se je uklanjal pred državo, od
uradnika zastopano avtoriteto. Ta stališče
glede uradništva so si osvojile tudi moder-
ne države in različne zakonodaje so bodisi
pod firmo državne avtoritete bodisi pod
firmo socialne pravičnosti uradniku osigu-
rale neko posebno stališče v družbi.

Naša država je v tem oziru še daleč
zadaj za modernimi državami. Najboljši
dokaz temu je nova službena uradniška
pragmatika, ki bo, če bo sprejeta, iz urad-
nika napravila navadno brezpravno rajo,
ne pa dostojanstvenika, ki mora imeti vsaj
neko mero avtoritete, če hoče vršiti svojo
dolžnost tako, kakor to zahteva državni in-
teresi.

Moderno načelo je, naj izvršuje držav-
no pravo strokovno usposobljen mož, brez
oziroma pripadnost k tej ali oni politični
stranki, in ta mož naj bo za svoje delo tudi
primerno in dostojno plačan. Ali upošteva
predlagana pragmatika to načelo v dovolj-
ni meri? Izgleda, da ne! Če bi se upošteval
ta princip na celi črti, bi bile nemogoče do-
ločbe, kakor jih vsebuje čl. 70 in 90 pred-
lagane pragmatike.

Čl. 70. namreč zahteva, naj se v kvali-
fikaciji pove tudi, če je uradnik v službi in
izven službe »pouzdan«, to je zane-
sljiv, čl. 90. pa zabranjuje uradnikom biti
članom društev, katerih cilji »se protivijo
interesom države«.

Ta dva člena odpirata strankarski ko-
rupciji vrata na stežaj! O tem, kaj je treba
razumeti pod pojmom »pouzdanosti«, bodo
seveda sodili in razsojali uradni načelniki,
in o njihovi »pouzdanosti« seveda strank-
arski ministri. In strankarski ministri zo-
pet bodo tisti, ki bodo imeli pravico imeno-
vanja uradnikov (čl. 12.), katero bodo iz-
vrševali seveda zopet z ozirom na »po-
uzdanost« in ministri-strankarji bodo zopet
tisti, ki bodo določali pojem o »državnem«
interesu, ki je (naravno) zanje v prvi vrsti
režimski in vladinovski in ne državni!

Takega predloga ni mogla izdelati dru-
gačna vlada kakor koruptna vlada. Kar
rodi korupcija, mora biti koruptno. Tudi
uradniki in sicer vsi od najvišjega do naj-
nižjega, bodo morali postati, z ozirom na to
določbo predložene pragmatike upravni
korupcionisti, ker uprave ne bodo niti
mogli niti smeli izvrševati po stvarnih po-
trebah prebivalstva in po zakonu, ampak
bodo morali upoštevati v prvi vrsti potrebe
in koristi slučajno na krmilu nahajajoče se
stranke (strank). Ako pa se uveljavi ta
princip, potem zbogom, uprava, — zbogom
pa tudi moralni ugled uradništva in zbo-
gom državna avtoriteta!

Namesto kraljevega zastopnika, ki
prihaja med ljudi kot zaupnik in zastopnik
kralja, t. j. navišjega državnega represen-
tanta, bodo pošiljali med nas ljudi, ki bodo
morali biti slepi sužnji vsakokratnih reži-
movcev in njihovih denarnih zaščitnikov.
Kam bo prišla pod vodstvom takega urad-
ništva uprava in kam država?

Kdor zastopa v državi kralja in držav-
no avtoriteto, jo mora zastopati ne samo
moralno, ampak tudi na zunaj dostojno.
Mogoče našim »demokratom« ne bo prav,
če zahtevamo za uradnike lepo obleko in
snažno stanovanje, češ da je to »nedemo-
kratsko«. V tem oziru opozarjamo na naj-
večje svetovno demokratijo, na Anglijo,
kjer je snažna obleka tudi pri najpro-
stejšem človeku v visokih čisljih. Zato smo
mnjenja, da mora tudi naš uradnik državno
avtoriteto zastopati dostojno, da mora re-

prezentirati. Ne sebe in svoje osebe,
ampak državo, v koje službi je.

Sedaj pa poglejte uradniške dohodke!
Pojdite v urade in glejte! Ali more imeti
človek spoštovanje in rešpekt pred našimi
uradi, v kolikor niso opremljeni še izza
stare dobe?

Zalostnih razmer v naših uradih in
bede, ki vlada med uradništvom, je pa brez
dvoma kriva demokratsko-radikalna ko-
alicija. Poldrugo leto že tolažijo uboge
uradniške trpine, da jim bodo dali vsaj
toliko, da se bodo lahko vsaj enkrat na
dan krompirja v oblicah najedli, a koncem
koncev pa pravi ta edinozveličavni režim,
da ne more nikomur nič dati, dokler ne
dobi potrebnega pokritja!

Kjer državna uprava redno posluje,
beseda »pokritje« ni prazna fraza, ampak
je zdrav finančni princip. Pri nas pa, kjer
stoje vsi pojmi na glavi, ta izrek ni samo
frazza, ampak navadna sleparija in
švindel.

Vprašamo: Kje pa je »pokritje« za ku-

povanje glasov za vidovdanske ustave? Kje
je »pokritje« za izplačevanje haka za tur-
ške bege? Kje je »pokritje« za vojne kre-
dite, ki gredo v milijarde? Kje je »pokrit-
je« za neplačane davke v južnih krajih?
Kje je »pokritje« — pa kaj bi šli!

Če bi vlada rekla svojim uradnikom
odkrito in pošteno, da ona ni vlada
države, ampak reprezentanca
strank, bi ljudje razumeli, da ne more
biti drugače kakor je. Toda vlada ne govo-
ri tako. Ona trdi, da je državna vlada in
zastopstvo države. Ali more kdo vladnim
besedam verjeti, če pusti zastopati državo
in državno avtoriteto strganim čevljem, raz-
capanim suknjam in lačnim želodcem, pri
tem pa vedno govori o »neizmernem bo-
gastvu Jugoslavije in naklonjenosti urad-
ništvu«? Čemu sleparija?

Državno uradništvo se rekrutira veči-
noma iz inteligence. Kdaj bo ta inteligenca
spregledala in se postavila na stran onih,
ki branijo državo, pobijajo pa sedanji re-
žim kot za državo skrajno škodljiv?

Seja ministrskega sveta.

VLADNI PRORAČUN ZA 1923/24. — DOBRE PROVIZIJE ZA POSLANCE IN MI-
NISTRE VLADNE VEČINE.

Belgrad, 18. nov. (Izv.) Danes dopol-
dne se je vršila seja ministrskega sveta.
Pretrgal se je proračun za 1923/24, ki se
ima predložiti Narodni skupščini. O tem
zakonskem predlogu je proračunala vlada
dohodke sledeče: Dohodki skupno znaša-
jo 8 milijard, 935 milijonov, 426 tisoč, 819
Din in 50 par. Posebič pa so proračuna-
ne: carinske takse 337,310.000 Din; troša-
rina in taksne marke 1.049,991.375 Din;
monopoli 1.327,265.250 Din; »dobit na nov-
cu« 1.140.000.000 Din; davek na poslovni
promet 250.000.000 Din; invalidski davek
49,600.000 Din; državna posestva 18 mi-
lijonov, 634 tisoč, 500 Din; razni dohodki
13,750.000 Din; neposredni davki 622 mi-
lijonov, 299 tisoč, 500 Din; prometne usta-
nove 1.540,481.950 Din; industrijske usta-
nove 390,510.779 Din; ostala nepremična
imovina 338,632.180 Din; razni fond 63
milijonov 841 tisoč, 618 Din; razni drugi
dohodki 987,851.978 Din. — Stroške je
vlada proračunala na 8,934,611.029 Din 50
para, tako da je izračunan prebitok celih
815.000 Din. — Že na prvi pogled je vi-
dno, da je ves ta proračun fiktiven in da bo
dejansko zopet deficit. Vlada je dohodke
visoko proračunala, izdatke pa nizko, zra-
ven pa operira z »raznimi« nedejanskimi
dohodki ter ne predvideva mnogih neizo-

gibnih izrednih izdatkov, da bi pred par-
lamentom in javnostjo rešila svojo popol-
noma omajano reputacijo. — Nadalje se
je razpravljalo o ponudbah raznih lifieran-
tov za nakup vojnega materiala na račun
pravkar od vladne večine dovoljenega iz-
rednega kredita v znesku 800 milijonov
dinarjev. Vladi in poslanci večine so bili
že pred glasovanjem o tem kreditu obli-
bili svojim protežirancem nabave ter si
zasigurali masne provizije. Ker so listi te
mahinacije javnosti deloma že razkrili, se
je v seji ministrskega sveta o tej točki raz-
vila zelo živahna debata. Vsa ministri se
je potegoval za svojega protežiranca in
provizijodajca. Naposled se je oddalo za
6 milijonov dinarjev nabavkov nekemu
Kondiću, drugi pridejo pozneje na vr-
sto, da bo vsak nekaj »zaradil«.

Belgrad, 18. nov. (Izv.) Vse mesto go-
vori o nabavi vojnega materiala na rač-
un 800 milijonskega kredita, ki so že raz-
deljene na razne osebe. Razni člani vladne
koalicije imajo že zasigurate velike vsote,
ki grejo v milijone. Nekateri so si na ta rač-
un nabavili že avtomobile in začno z grad-
bo hiš. Tako se izrablja mednarodni polo-
žaj v svrhu obogatitja članov vladne ve-
čine. Zlasti »Balkan« obeta o tem nadalj-
nja senzacionalna odkritja.

Seja Narodne skupščine.

Belgrad, 18. nov. Na današnji seji Na-
rodne skupščine, ki je trajala od 11. dop-
do pol 1., je bilo na dnevnem redu poro-
čilo parlamentarne anketne komisije o go-
sposdarstvu na državnem posestvu na Be-
lju. Poročevalec poslanec Ivo Matić je pre-
bral dolgo poročilo o mnogoštevilnih mal-
verzacijah in nerednostih pri upravi tega
podjetja. Značilno je, da je poročilo o tem
šele po več ko enem letu zagledalo luč
belega dneva. Razprava o tem poročilu se
bo začela v prihodnji seji v ponedeljek.

Seja radikalnega kluba.

Nezadovoljstvo z demokrati. — Pašićev
manever.

Belgrad, 18. nov. (Izv.) Danes se je
vršila seja radikalnega kluba. Prvi je re-
feriral najgorečnejši pristaš koalicije z de-
mokrati in Pašićev intimus Ljuba Jovan-
ović, ki je pa topot ostro napadel de-
mokrato. Poročal je, da se pri pogajanjih
z demokrati v svrhu podaljšanja vladne
koalicije čezdalje bolj občutuje nelojalnost
demokratske stranke. Nato se je vnela ja-
ko živahna debata. Vsi so obsojali de-
mokrato, ki da kažejo dvojno lice, ker da se
istovrstno pogajajo na eni strani z radikal-
ci, na drugi pa s Hrvatskim blokom. Zlasti
so napadali Ljubo Jovića, ki skuša
doseči sporazum z blokom, in so zlasti po-
udarjali dejstvo, kako so demokrati v za-
konodajnem odboru nastopili proti mini-
stru pravde Markoviću, da ga spravijo v
nevzdržljiv položaj. Vsi so se glede daljše-

ga nadaljnega obstoja sedanje koalicije iz-
ražali skeptično in so padle izjave, da vla-
da sedanji večinski koaliciji ne more za-
upati. Nato je bila seja zaradi seje Narod-
ne skupščine odgojena. Sodi se, da je to
sejo radikalnega kluba insceniral Pašić,
da bi klub podprl njegovo prizadevanje,
ako bi on izzval zopetno krizo vlade, ki naj
povzroči, da bi se demokrati podvrgli za-
htevam radikalov.

DEMOKRATSKI KLUB.

Belgrad, 18. nov. (Izv.) 22. t. m. je
sklicana seja demokratskega kluba, na ka-
teri se bo razpravljalo o sedanji politični
situaciji.

Ubogi uradniški zakon.

Belgrad, 18. nov. (Izvirno.) Danes je
podobor pretresal uradniški zakon. Veči-
na je predlagala paragraf, glasom katerega
ne more biti državni uradnik oni, kateri
izpoveduje »načela protidržavne forme in
protipravne izpremembe državnega reda«.
Proti temu sta od Jugoslovanskega kluba
govorila poslanca dr. Gosar in dr. Du-
libić, ki sta naglašala, da ta določba
otvarja vrata zlorabam in elastičnemu tol-
mačenju. Vladna večina je to točko spre-
jela proti glasovoma dr. Gosarja in dr. Du-
libića. Predlog pride pred zakonodajni od-
bor, ki danes vsled skupščinske seje ni
zboroval, ampak se snide v ponedeljek. Ker
misi večina staviti v podobno nebroj
raznih novih predlogov, dopolnil in modifi-
kacij, ni nobenega upanja, da bi uradniški
zakon bil v doglednem času sprejet.

Pogodba med češkoslovaško in Jugoslavijo.

Praga, 18. nov. (Izv.) Češkoslovaški
tiskovni urad javlja: Danes je bilo objav-
ljeno besedilo pogodbe, sklenjene dne 31.
avgusta 1922 med češkoslovaško republi-
ko in kraljevino SHS v Marijinih Laznih.
Besedilo slove: Dne 14. avgusta leta 1920
v Belgradu med češkoslovaško republiko
in med kraljevino SHS sklenjena pogodba
se podaljša za isto dobo, za katero velja ta
pogodba. Pogodbeniki jemljejo na znanje
pol. in vojaške pogodbe, ki jih je sklenila
CSR z Avstrijo, s Poljsko in z Romu-
nijo, in na drugi strani kraljevina SHS z
Romunijo in z Italijo. Pogodbeniki se bo-
do prizadevali skleniti čimprej trgovsko
pogodbo in si obetajo politično in diploma-
tično pomoč in podporo v vseh mednarod-
nih vprašanjih. Ako bi bili ogroženi med-
narodni interesi enega izmed pogodbeni-
kov, si obljublajo enoten nastop v var-
stvo ogroženih interesov. Pogodba velja 5
let, odpove se lahko 6 mesecev pred po-
tekom petih let.

Kongres Hrv. pučke stranke.

Belgrad, 18. nov. (Izv.) Izvrševalni od-
bor Hrvatske pučke stranke se zbere na
sejo 15. decembra v Zagrebu. Seja bo tra-
jala do 17. dec. Razpravljalo se bo o no-
tranjem in zunanjem političnem položaju in
se bodo storili sklepi o nadaljnjem delu
stranke ter njenih poslancev. Sklenjeno je
tudi, da se 7. in 8. februarja 1923 vrši kon-
gres stranke iz vseh hrvatskih pokrajin v
Sarajevu.

Akcija Hrvatskega bloka.

Zagreb, 18. nov. Glasilo Hrvatskega
bloka v Osijeku, »Hrvatski list«, javlja, da
so delegati bloka izjavili, da bodo o svojih
razgovorih s parlamentarci v Belgradu po-
ročali v seji plenuma Hrvatskega bloka
25. t. m. v Zagrebu, a potem se bodo za-
čela »oficijska« pogajanja med blokom in vo-
ditelji parlamentarnih strank, katera ute-
gnejo biti dovršena koncem novembra. Po-
tem bi poslanci bloka odšli v Belgrad v
parlament.

VPRAŠANJE CARINE NA PRAŠIČE.

Belgrad, 18. nov. (Izv.) Danes se je
vršila seja ekonomsko-finančnega komite-
ja vlade. Posamezni ministri so stavili svo-
je zahteve glede naročil iz Nemčije na rač-
un vojne odškodnine v višini 700 milijo-
nov mark. Nato se je vršila diskusija o vi-
šini carine na izvoz prašičev. Ministri se o
tem vprašanju niso mogli zediniti, vsled
česar bo prišla ta zadeva v pretres na pri-
hodnji seji ministrskega sveta, ki se vrši
v ponedeljek.

Prekmurske meje dolo-čene.

Po štirih letih večkrat mučne negoto-
vosti je dobilo Prekmurje končnoveljavne
meje. Od 28. dec. 1918 do 3. jan. 1919 je bilo
Dolensko Prekmurje pod oblastjo jugoslo-
vanskega kapetana Jurišića. Potem je spa-
dalo zopet pod ogrsko državo grofa Karo-
lyja. Od konca meseca marca do sredi ma-
ja 1919 je bilo celo Prekmurje del rdeče
sovjetske republike. Od tega časa do 12.
avgusta 1919 pa je bilo Ravensko in Do-
lensko Prekmurje »Murska republika« z
diktatorjem Tkalcem, učiteljem iz Črenso-
vec, dočim so Goričansko Prekmurje proti
koncu te dobe začeli osvobodovati »beli gar-
disti« protiboljševiške vlade, ki je vrgla
Bela Kuna 1. avgusta 1919. Vrhovni svet
mirovne konference v Parizu je 1. avgu-
sta 1919 določil meje za jugoslovansko Prek-
murje in dal dovoljenje jugoslovanski ar-
madi, da prevzame upravo tega dela Prek-
murja. To se je zgodilo, ne da bi se komu
skrivil las dne 12. avgusta 1919.

Mirovna konferenca nam je na severu
dala za mejo razvodnico med Muro in Ra-
bo. Vsled tega smo izgubili 5000 rabskih
Slovencev z Monoštrm ali Sv. Gotthardom
ob Rabi, ki bivajo v treh katoliških sloven-
skih župnijah: Gornji Linik, Dolnji Linik

in Stefanovci, kjer je še zdaj slovenska pridiga v cerkvi in slovenski katekizem v šoli, ter v dveh pomadzarjenih župnijah Farkaševci in mesto St. Gotthard, kjer pa je še veliko Slovencev in se nahajajo celo po gostilnah v mestu slovenski plakati. Izgubili smo tudi dve zdaj skoro celo pomemneni župniji Dobra in Rabski Sv. Martin s 7 tisoč 163 prebivalci, med katerimi je zlasti ob Rabi še veliko Slovencev, ker je ta del prišel k nemški Avstriji, kamor je končno pripadla tudi Radgona z okolico ali okroglo 5.000 prebivalcev, izmed katerih se jih je še polovica zavedala svojega slovenskega pokolenja pri ljudskem štetju.

Mirovna konferenca nam je torej odcepila 5.000 radgonskih in 5.000 rabskih Slovencev. Zato pa nam je dala nekaj Mažarov v okolici Dolnje Lendave. Mažarska delegacija je podpisala mir 4. junija 1920 v trianonskem gradu v verzajskih vrtovih. Za razmejitveno komisijo je izdal minister Millerand v imenu vrhovnega sveta spremno pismo, v katerem se pravi, da lahko razmejitvena komisija med Jugoslavijo in Mažarsko napravi kake neznatne korekture.

Razmejitvena komisija za Prekmurje je začela svoje delo v mesecu avgustu 1921. Do novega leta je dovršila na licu mesta trianonsko mejo. Mažarski agitatorji so vprizorili pred to komisijo protijugoslovanske demonstracije. Pod vplivom teh demonstracij je predložila razmejitvena komisija, seve s protestom jugoslovanskega komisarja Colaka-Antića, društvu narodov predlog, naj se da od jugoslovanskega Prekmurja Mažarski nazaj 26 občin z mestom Dolnja Lendava ali v celotni okoli 17.000 prebivalcev, med njimi polovica Slovencev z dvema popolnoma slovenskima župnijama, namreč Čepinci in Velikimi Dolenci, kjer je župnik J. Klekl ml., ki je bil dalje časa ujet na Ogrskem.

Društvo narodov dolgo časa ni vzelo v pretres teh prekmurskih mejnih vprašanj. Razpravljalo se je o njih najprej pisмено, potem v Ženevi ustmeno. Glavna razprava je bila v Londonu meseca julija t. l. Nato je društvo narodov pri svoji seji v Ženevi meseca septembra t. l. izjavilo, da ne more ničesar ukreniti ter je odstopilo vprašanje najvišji inštanca v Parizu, vrhovnemu svetu velike antente. Ta vrhovni svet je 10. novembra 1922 odločil, da se meja v Prekmurju ne sme izpremeniti, ampak mora natančno ostati trianonska črta, kakor jo je izmerila razmejitvena komisija in postavila že tudi v terenu mejnike. Naš diplomatični zastopnik zunanjega ministrstva je bil tajnik M. Antić, ki je skrbno in skrbno zagovarjal naše stališče.

Po sultanovem begu.

Carigrad, 18. nov. (Izv.) Kakor hitro se je razvedelo, da je sultan pobegnil, je Rifat paša dal zasedati Ildiz-kiosk in vse vhode zapечатiti. Rifat paša je izjavil, da sultanov beg nima nobenega pomena in ne more ničesar izpremeniti na obstoječih dejstvih. O dogodku je obvestil vlado v Angori. Turški politični krogi vidijo v sultanovem begu, izvršenem z angleško pomočjo, nespoštovanje pred sklepi angorske vlade in kršitev v Mudaniji sklenjene pogodbe in vmešavanje v notranje turške zadeve.

London, 17. nov. (Izv.) Reuter poroča o sultanovem begu: Sultan je pisal generalu Harringtonu pismo, v katerem je izrazil bojazan za svoje življenje in ga prosil za pomoč. Danes se je pripeljal dragoman britanske delegacije v avtomobilu pred drugi vhod v sultanovo palačo. V času menjavanja straž je zapustil sultan v spremstvu 6 strežajev svojo palačo in se

odpeljal do angleške pomorske postaje, kjer ga je pričakoval general Harrington. Sultan je vstopil na ladjo, kjer ga je pozdravil kapitan Henderson. Na ladji je izjavil, da se čuti pod angleškim varstvom popolnoma varnega. Ladja je nato odplula proti Malti, kjer bo v kratkem vse pripravljeno za sultanovo bivanje.

Carigrad, 17. nov. (Izv.) Rifat-paša je vsled intervencije zavezniških komisarjev preklical odredbe glede carine.

Carigrad, 18. nov. (Izv.) Turški krogi so mnenja, da je z begom sultana vprašanje kalifata in sultanata najugodnejše rešeno.

Carigrad, 18. nov. (Izv.) Umrjen je vodja turških socialistov Hussein-Hilmi-bey.

Napeti rusko-rumunski odnošaji.

Riga, 18. nov. (Izv.) Sovjetska vlada odpošilja čete na rumunsko mejo.

Nemiri na nemški univerzi v Pragi.

Praga, 18. nov. (Izv.) Zaradi nekkih političnih nesoglasij je prišlo na nemškem vseučilišču v Pragi do nemirov. Naučni minister Bechyně je nato rektorju nemškega vseučilišča dal sporočiti, da bo predavanja ukinil in zimski semester dijakom črtal, če ne pride v najkrajšem času do mira.

MURDNO GIBANJE NA ČESKEM.

Praga, 18. nov. (Izv.) Pogajenja zaradi nove kolektivne pogodbe med poljedelskimi delavci in delodajalci se se razbija. Delavci so pristali na znižanje plač za 20 odstotkov, delodajalci pa zahtevajo znižanje na 40–50 odstotkov.

ZAUPNICA MUSSOLINIJU.

Rim, 17. nov. (Izv.) Zbornica je izrazila Mussolinijevi vladi zaupnico.

RAZGOVORI Z MUSSOLINIJEV.

Rim, 17. nov. (Izv.) Mussolini se bo sestel s Polincarejem in z lordom Curzonom v Švici.

Pariz, 17. nov. (Izv.) Lord Curzon je dospel v Pariz.

GIOLITTIEVA KRITIKA.

Milan, 18. nov. (Izv.) Zanimi ostri govor Mussolinijev v parlamentu je komentiral Giolitti z besedami: »Vsak parlament ima tako vlado, kakršno zasluži.«

NEMIRI V NEMCIJI.

Berlin, 18. nov. (Izv.) »Lokal-Anzeiger« javlja iz Braunschweiga, da so tam izbruhnili druginjski nemiri.

CLEMENCEAU V AMERIKI.

Newyork, 18. nov. (Izv.) Clemenceau je prispel v Ameriko.

BREZPOSELNOST V ANGLIJI.

London, 17. nov. (Izv.) V Hydeparku je demonstriral nad 25.000 brezposelnih. Zahtevali so, da hočejo govoriti z Bonar Lawom.

Danes karitativni shod v Unionu

Dopolodne dobrodelnost — popoldne treznost. : : Začetek ob 9. dopoldne in ob 2. popoldne.

Packa.

87

Francoski napisal René Bazin — Poslovenil A. B.

(Dalje.)

— Kako ste dobri, gospod! In on, kako je plemenit! Kako mu gre? Ali tudi trpi kot midva? Ali je prebolel udarec, ki je zadel tukaj njegovo mladost? ... Na srečo pozabi o moški hitreje. ... Nisem imela več dosti upanja, da bom dobila sliko, gospod. Vsako leto sem mu pošiljala evetja, ki naj bi mu govorilo: »Vrni mi ono, kar je še ostalo od moje Rafaela. od mrtve Rafaela! Mogoče je bilo to kruto in večkrat sem si očitala. Toda jaz sem njena mati, to je bil moj edini otrok! In portret je bil tako lep, tako podoben! ... Niso ga popravljali, pravite? ne prečrtavali? Čas še ni naredil, da bi obledele one barve, tako slatke in tako resnične, ne res? Dal mi bo žalostno tolažbo, ki sem si jo želela: da jo morem videti vsak trenutek, da imam pred sabo vzrok mojih solza. Gledati bom mogla blagoslovljeno lice, ki ga nihče ni znal naslikati razen njega, ki jo je ljubil. ... kajti strašna je misel, da se celo slika najdražjega bitja izbrše in popači in to v materinem srcu! Pridejo mi trenotki, ko začnem dvomiti, ali mi moj stari spomin še zvesto pripominja vse njene ljubkosti in nežnosti kakor

nekoč, ko je bila rana v mojem srcu še sveža in ko sem jo povsodi videla. Oh, da jo vidim zopet, da jo najdem, gospod, gospod!

Pri teh besedah me tako hitro kot je prišla zapusti in odpre na levi vrata v drugo sobo.

Odsev rdečih preprog se priplazi po parketu.

— Cristoforo, kliče, Cristoforo, pridi in poglej Francoza, ki nama prinaša veliko novico: portret naše Rafaela, Cristoforo, portret ki sva si ga tolikanj zaželela, nama bo končno prenušeni!

Naslonjač zaškrpkuje, ozove se počasen korak: prikaže se Cristoforo s snežnobelimi lasmi in črnimi brkami. Visoka postava je stisnjena v ozkem suknjiču à la Guizot, v celotno lepa okamenina, mumijska krasnega človeka. Približa se mi, me prime za obe roki in jih stisne vtično; v njegovem obrazu ni sledu po kakih ginjenosti: oči ima suhe in ne najde beseda. Ali sploh razume? Ne vem. Zanj ni to nič drugega kot predstavljanje. Ko ga vidim, se spomnim besedi njegove žene: »Moški se hitreje potolažijo.« Ona ga gleda, hotela bi mu dati od svoje krvi: on je nima več.

— Cristoforo, to bo zate veliko veselje, vem, gotovo se boš z menoj zahvalil gospodu Lampronu. ... Povelje mu, gospod, kako sva mu hvaležna, soprog in jaz!

Vojni krediti in »šanzem«

V Belgradu so v zadnjem času v najvišji časti tri besede: Zarada, bakšiš in šap.

Zarada je srbski izraz, bakšiš turški, šap na cincarsko-židovski.

Pomenijo pa po našem pojmovanju vse tri besede prilično eno in isto, namreč: pridobivanje denarja na več ali manj nemoralen način. Razlika n. pr. med bakšišem in med šanom je samo v obsegu; bakšiš je skromna »napitnica« ali beraška »podkupnina« za male uradnike, šap pa je »zarada«, ki gre včasih v debele milijone.

Priložnost za »zarado« v velikem obsegu ali za »šape« dajejo v prvi vrsti vojne dobave, kjer gre za 100 milijonske vrednote. Tudi Bleerovo poselilo je mnogim pricemoglo do izdatnega »šapa«. — Toda Bleerov »šap« še ni niti do zadnjega vinarja vnovčen, in že se govori in piše o novem, izdatnejšem »šapu«.

Kakor znano, je parlament nedavno sklepal v tajni seji o oboroževanju naše armade. Vojna uprava je šla pri tem tako daleč da niti v tajni seji ni povedala o poslanem, za kakšno stvar rabi ogromno vsoto 800 milijonov dinarjev, ampak je dala samo predsedniku parlamenta dr. Lukinju snisek svojih zahtev v zanečatenem pismu! Vsled tega bi človek mislil, da je »šalnost«, ki jo tako delikaten predmet kakor je oboroževanje armade, včasih v resnici zahteva, čisto gotovo do skrajnosti varovana.

Vsa zadeva z »zanečatenim pismom« na predsednika skupščine pa je bila ena sama velikanska »šalnica« in parlamenta in vojne uprave nedostojna farsa!

Kakor namreč poroča belgradski list »Balkan«, so morošajni gospodje to svojo že zdavnaj izdali in porabili, še predno jo je parlament dovolil!

Pod naslovom »Liferanti napred« piše namreč »Balkan«:

»Kredit za oboroževanje je bil dovoljen pred dvema dnevoma. Kakor pa izveemo, so dobave že izvršene. Kdo je bil dobavitelj? Kdo je določil liferante? Kdo jim je izročil seznam vojnih potrebščin, ki ga niso mogli dobiti v roke niti v to pozvani činitelji, dobili pa so ga na vpogled razul privilegiranci, ki so obogateli na račun tako masnih dobav?

Ali so poslanci zaradi tega glasovali za vojne kredite? »Mi trdimos« — nadaljuje »Balkan« — »da so dobave že izvršene in odlane so bile osebam, ki stoje vladni prav blizu. Mi se bomo s to škandalozno afero pečali tako dolgo, da pridemo z njo ali pred kazensko ali pa pred ljudsko sodišče. Zadnji čas je, da se demaskira laž, ki se je zavila v obleko patriotizma.«

»Takav nam patriotizam ne treba, sa kojim trguju lopovi i secikese narodne.« Zato zahtevamo od vojnega ministra izjavo, ali so pogodbe že izvršene in s kom, potem pa bomo na podlagi podatkov, ki jih imamo v rokah, govorili dalje.

Tako »Balkan«. Mogoče »Balkanovec« trditve niso točne v kakšnih detajlih, toda kdor pozna »mentaliteto« belgrajske »čaršije«, ne bo dvomil, da je stvar zelo verjetna. Za bogati plen 800 milijonov se bržkone lasata dve ali pa še več skupin in ena izmed njih, ki je bila že »prikrajšana« ali pa se boji biti prikrajšana, je — seveda za dober denar — spravila preko »Balkan« zadevo v javnost. — In poslanci?

Bodoči zgodovinar pa, ki bo pisal zgodovino umazanih belgrajskih afer, bo moral napisati tudi eno poglavje, kateremu bo dal naslov: »Sapism of Belgrade«.

Ljubljanske volitve.

Pred polomom ljudskih nasprotnikov. Danes 14 dni bo ljublj. volivstvo izreklo svojo sodbo. Te sodbe se že vnaprej boje demokratije, ki s svojim koruptivnim režimom uničujejo v državi blagor delovnega ljudstva, delavcev, obrtnikov in kmetov, ter poleg tega še norce brijejo iz razcapanih državnih nameštencev. Ta stranka režima bo 3. decembra obsojena. Se hujska bo sodba nad takozvano »Zajednico«. Tu so se znašli ljudje največjega kapitala, bančniki in veletrgovski magnati, ki poleg tega nosijo odgovornost za 40 letno slabo gospodarstvo v Ljubljani in neodgovornost za režim v državi, z ljudmi, ki so zatajili svoja načela ter od ljudstva ušli k bankam. Nenebene stvari pa pošteno ljudstvo bolj sovraži ko neznajcnost. In zato bo obsodba zajedničarjev še hujska. Voditelji obeh teh strank že uvidevajo, da bo »Zveza delovnega ljudstva« zmagala kot vihar. Najboljši ristiši obeh kapitalističnih list odkriti izjavljajo, da enostavno ne pojdejo voliti, ker proti svojim interesom ne morejo več voliti ne demokratov in ne zajedničarjev. Cele skupine teh nekdanjih stebrov ljubljanskega liberalizma bodo ostale doma. Zato so začeli voditelji obeh »naprednih« list pridigati o škodljivosti abstinence ter kazati »klerikalno-komunističnega zmaž«. Tega strahu se v Ljubljani ne boji nihče več. »Zveza delovnega ljudstva« raste od dne do dne. Za njenim programom, ki je objavljen in ga vse odobrava, grejo danes tisoči. In ti tisoči bodo 3. decembra zmagali. Na tem nobena tožba in strahovi ne spremene nič. Ljudje so siti obljub liberalne gospode in hočejo poštenega dela in zdravega jela. Zato bo »Zveza delovnega ljudstva« zmogla nad demokratsko korupcijo in zajedničarsko polomijo značaja in načel.

Vaba demokratov. Srčna bolečina obhaja »Jutrovce«, ko se spominjajo tistih blaženih časov, ko je skoro vse državno nameščenstvo drlo za njimi. Sedaj pa jim je državni nameščenec obrnil hrbet. Včerajšnje »Jutro« v dolgem uvodniku sluša uradništvo — nadpoduradniki in slugami je že obupalo — prepričati, da nimajo pričakovati dobrega ne od klerikalcev ne od drugih, marveč edinole od JDS. Uradnik, ki to verame, bi moral biti že davno reduciran. Kajti kdor še do danes ni spregledal, kako imajo demokratije uradništvo za norec s svojo moko, sladkorjem, dokladami itd., ta ne zasluži več imena uradnika. In bavbav klerikalizma! Ni treba biti ravno Salomon, pa lahko vseeno ve, kako se je uradnikom godilo v dež. odhodu pod liberalci, kako pa pod vlado SLS, kako se je uradnikom godilo pod liberalno vlado na magistratu, kako na pod koalicijske, v kateri so bili pristaši SLS. In še to: Kako se godi državnim uradnikom danes, ko jih jahajo najčistejši »naprednjaki« v državi. Nad takimi vabami, kakršna je razstavljena v »Jutru« se ne bo spodtaknil niti en uradnik zdravih možgan.

Volivni shod »Zveze delovnega ljudstva« v Spodnji Šiški, ki bi se moral vršiti danes dopoldne pri Reinlinghausu, je odložen, ker so vsi govorniki zaposleni po drugih shodih in sestankih.

Politične novice.

+ Katoličani v Jugoslaviji. Pod tem naslovom priobčuje pariški »La Croix« daljši dopis iz Zagreba, v katerem dopisnik E. D. temeljem množičevilnih znanjih dejstev dokazuje, kako se katoličani v Jugoslaviji zapostavljajo na korist pravoslavim. Da krivico olepša, obtožuje režim katoličane protidržavnosti, separatizma itd., dasi vsa dejstva govore ravno nasprotno.

Šin prilegnila, auri sacra fames, da ga bo oslepil rumeni blesk starih zlatnikov, ki jim ve ime in priimek, podoba na prav in narobe. Toda slabo sem poznal učenjake. Izvleče očala in robec, obriše steklo in meji tem s hitrim pogledom in značilno šobo premeri slike, obešene po stenah. Nič ni dojmilo tega človeka, ki je tako neugnano zavzel za numizmatiko. Potem ko je z naslado spoznal, da more kak Tizian ali Veronese nuditi le slab nadomestek, se gospod Charnot z majhnimi koraki približa prvi izložbi in spoštljivo nagne nad njo.

In vendar je bila galerija slik pralepa! Sicer res ni dosti slik, ali vse so od mojstrov: največ laških, par ho'andskih, flamskih ali nemških. Začnem jih promatrati po redu, ves srečen, da ni kataloga in da je na okvirjih prav redko kaj napisanega. To pomnoži človeku užitek, če je sam svoj vodnik, če čuti v vsej svoji svetlosti novi vtis umetnine, če jo občuduje, ne da bi ga kdo nanjo opozoril. Treba jo je uživati, razbrati, primerjati, izvleči iz nje snov, šoto in mojstra. ne da bi ti že naprej povedali kričavi napisi: Jaz sem Hobbema, Perugino ali Giotto!

Nekaj me pri tem vendar moti: glas starega numizmatika, ki sklonjen nad steklom izliva hčerki preobilico svojega učenjskega veselja

(Dalje)

Katoličani so to državo hoteli, so za njeno uresničenje delali in trpeli, so tudi sedaj iz vsega srca zanj, a režim, ki jim je tako krivičen, seveda mrzé. — »La Croix« je eden najuglednejših francoskih listov.

+ Rojstno sorodstvo. Na podlagi podatkov, priobčenih v belgajskih »Novostih«, poroča zagrebški »Hrvat«: »Zaradi odpoklica dr. Vošnjaka se je smatral klub kmetijacev užaljenega, in je po stari svoji navadi napravil iz tega »pitanje« glede svojega obstanka v vladi. Razume se, da so kmetijacev uspeli, ker bi bila vlada zaradi nekolic glasov prišla tudi preko hujših stvari na dnevni red. Toda čeprav je ukaz o izmenitvi že zdavnaj podpisan, se je le posrečilo dr. Žerjavu, ki stoji na strani dr. Vošnjaka, doseči, da se ukaz ne objavi. Vlada je svoj ukaz umaknila in dala dr. Vošnjaku dvomesečni dopust, nakar bo on sam dal ostavko na svoje mesto.«

+ V nemškem političnem društvu v Mariboru sta nastali dve struji. Prva je struja velikašev-bogatašev, a la Nasko, Scherbaum, dr. Orosel, dr. Franz i. dr. — Druga pa struja manjpremožnih Nemcev, ki se boji za svoj kruh. Radi tega notranjega spora je 29. oktobra tudi izostal nameravani veliki nemški shod.

Dnevne novice.

— Dr. Ivčević. V Zadru je umrl dr. Vinko Ivčević, bivši predsednik dalmatinskega deželnega zbora in državni poslanec v dunajskem parlamentu, star 78 let. Bil je eden izmed prvih narodnih buditeljev v Dalmaciji in splošno spoštovan mož. Po vojni je živel v Zadru, kjer se vsled svoje visoke starosti ni udeleževal več aktivne politike.

— »Zupanska Zveza« in sodni svetnik dr. Fischinger. — Na rokovnjaško pisanje »Kmetijskem listu« 8. t. m. je smatrala »Zup. Zveza«, da bi bilo pod njeno častjo, če bi odgovarjala na take neosnovane izjave natočevanja. Ker je pa prizadeti svetnik v »včerajšnjem« »Slovenec« sam poslal zahtevo, smo bili naprošeni od tajništva »Zup. Zveze«, da konstatiramo: Odpor »Zupanske Zveze za Slovenijo« ni ne vedel za kako očitno akcijo, še manj jo je prizoril. Če je pa to storila kaka podružnica na lastno roko, za to centralni odbor ni odgovoren. Sicer pa odbor ne bo odgovarjal na vsak rovtarski napad.

— Tudi nekaj! Pri seji višjega šolskega sveta je bilo sklenjeno, da se samostanska učiteljska zapro. Gospodje so rekli, da imajo toliko učitelje, da ne morejo vseh postaviti. V Poljanah pri Toplicah pa se pouk na ondodni šoli še ni pričel do danes, ker ni dobili učiteljice. Vse prošnje in urgence na šolske oblasti so brez uspeha. Avtoriteta gine, pravi višji šolski svet. In mi pravimo, kako ne bi! Neresnica je podpira.

— Kako odpravljajo draginjo v Novem mestu. Iz Novega mesta nam poročajo, kako so tam novomeški demokrati 11. t. m. pošiljali draginji svoj »ultimatus«. Novomeški državni namestnik ni vaju protestiranja, celo godrnjati si ne upa. Vendar jih je razgibala vest, da se bo 11. t. m. prišel shod, na katerem bodo slišali poročilo uradniškega kluba v občinskem odboru, se pogovorili, kako pobijati draginjo in ustanovili novo udruženje državnih in javnih namestnikov za cel novom. okraj. Ppanja sicer ni bilo veliko, ker se še vsi spominjajo, kako jim je lani prof. Reiser »blagoslovil« z novimi dokladi. — Prva točka o delovanju v občinskem odboru ni vzbujala posebnega zanimanja. Državni namestnik je nestrno čakal na drugo točko, kako bodo pobili draginjo. Dalo bi se veliko povedati, toda predsedujoči g. Pretnar je stvar opravil drugače. Enostavno ni določil za to važno točko nobenega referenta ter otvoril takoj debato. Povedali so nekateri svoje res zelo kromne misli, nakar se oglasi g. Uderman, ki predlaga »ultimatus« draginji s tem, naj se ta točka sploh opusti, ker ji vsi skupaj nismo kos. Ko bomo imeli novo društvo »Udruženje«, bo to za vse skupaj odpravilo draginjo. In s tem je bila v Novem mestu draginja odpravljena ter ustanovljeno novo društvo. Predno pa so bila prečitana pravila, so skoro vsi poslušalci, ki so s tolikimi nadami prišli na shod, odšli brez nad domov spat. Stavimo, da bodo ti preveč še vedno trobili v rog tistih, ki jih nič ne boli in jim nič ne manjka. Ma' hno je naše mesto in še manjše ljudi ima.

— Za supletinjo na realni gimnaziji v Vukovarju je imenovana gđna Anka Grabar.

— Poljska vlada proti metropolitu leptickemu. Varšavski listi beležijo, da je vlada grško-katoliškemu metropolitu Sepeckemu, ki dela za interese ukrajinskega ljudstva v Vzhodni Galiciji, prepovedala pismen v Lvov.

— Fašizem in ženstvo. Mussolini je v pismu pariškega »Journala« izjavil, da ženskam ne bo dal volivne pravice. Fašizem kaže sploh antifeministične težnje in zahteva, da se ženstvo umakne iz vseh javnih služb in pisarn.

— Španska bolezen je nepoznana za človeka, ki zlasti po zimi stalno pije čaj, pri-

pravljen iz čajnih mešanice znamke »Budha«, ki se dobe po vseh trgovinah. 4918

— Dan za sirote v Zagrebu je donesel letos nad 700.000 kron prostovoljnih darov.

— Češko-švedsko društvo. V Stockholm se je ustanovilo češko-švedsko društvo, čegar namen je širiti spoznanje obeh narodov zlasti na prosvetnem in socialnem polju.

— Kat. slov. izobraževalno društvo v St. Jakobu ob Savi uljudno vabi k predstavi igre »Lovski tat« v nedeljo 26. nov. ob 8. popoldne.

— Pobijanje draginje v Zagrebu. Te dni sta bili v Zagrebu zopet izrečeni dve obsodbi proti navijalcem cen. Mesar Patačić je bil obsojen na 10 tisoč dinarjev globe, dva meseca zapora in izpubo koncesije za eno leto, trgovec z drvmi Adolf Biler pa na 10 tisoč dinarjev globe in dva meseca zapora. Doslej se je odseku za pobijanje draginje posrečilo znižati cene govejemu mesu za 21,4 do 40 odstotkov, prešičjemu mesu za 26,1, špehu za 33,9, teletini za 11,11, zelenjavi in krompirju za 40 do 60 odstotkov. Sedaj bo posegel odsek v manufakturno trgovino.

— Pretkanemu golfu je nasledlo 6 Vrhničanov, katere je odločil za 5960 K.

— Vlóm v Poljsku. Vlómilci so odnesli kočarju Janezu Špeharju v Poljsku obleke v vrednosti 3030 K.

— Tatinski pohod v medvodski občini. Ponoči od 5. do 10. t. m. so neznan zločinci v okolici Medvoda izvršili več tatvin. V Trnovcu so ukradli seženi drv, Antonu Kršmarju s Preske 400 kg črne detelje, v Ločnici so odpeljali Janezu Jamniku 400 kg sena in 4 kolesa, katere so sneli z voza.

— Obstreli se je po neprevidnosti z vojaško puško po obeh rokah France Dolničar v Podsmreki.

Druga — 2. — skrinjica je »Zveze delovnega ljudstva«.

Štalarske novice.

Št. Krščansko socialna delavska strokovna organizacija J. S. Z. vabi na delavsko zborovanje, ki bo v nedeljo dne 26. t. m. ob 9. uri popoldne v Celju v veliki dvorani Narodnega doma. — Zborovanja naj se udeležijo krščansko socialno delavstvo vseh kategorij, ker je to prvo večje strokovno zborovanje krščansko-socialnega delavstva v Celju. — Ob 2. uri popoldne se vrši v hotelu Beli vol (mala dvorana) zaupniški zbor delegatov skupin J. S. Z. iz Štalarske in okolišni svet, ki izvoli upravni odbor pokrajinskega tajništva v Celju. Na zbor delegatov vabimo delavske zastopnike tudi iz krajev, kjer še ni skupine JSZ. In naj isti prinese seboj izkaznico katerega naših društev. Delavci, delavke! 26. t. m. vsi v Celje. — Pokrajinsko tajništvo JSZ. v Celju.

Št. Belgrad proti Mariboru. Kakor naš dopisnik izve, belgrajska vlada dela na to, da bi se uprava Falske družbe preselila v Belgrad. Sploh se opaža, da Belgrad ovira po svojih močeh razvoj velike industrije v Mariboru, kar čutijo tudi češke tvrdke, katerim centralna vlada brani otvoriti svoje obrate v Mariboru pod pretvezo, da je to obmejni teritorij, ki je izpostavljen nevarnosti. Belgradska centralna vlada ovira tudi Južno železnico, da ne more razširiti postaje v Št. Ilju in v Mariboru samem ter zgraditi uradniških stanovanj. Južna železnica je imela že vse pripravljeno za zgradbo koledvera na Teznu, pa je zdaj material odstranila, ker je Belgrad proti. — To so sadovi centralizma.

Št. »Gradbena akcija« je imela danes v Mariboru svoj ustanovni občni zbor. Obisk je bil izvanredno dober. Za pokrovitelja se je imenoval pokrajinski namestnik Ivan Hribar, za častnega predsednika pa okrajni glavar Lanjšič. Udeležil se je ustanovnega zbora tudi župan Grčar. Pristopilo je 10 ustanovnikov z doneskom po 1000 Din. Tudi Južna železnica je poslala svoje posebnega delegata ter obljubila, da bo gradbeno akcijo podpirala.

Št. Afera demokratskega advokata dr. Fr. Irgoliča v Mariboru je baje poravnana. Kot načelnik Mestne hranilnice je izbral svoj položaj in je kar na lastno pest jemal iz zavodovih blagajn denar. Dolžan je bil zavodu 3—4 milijone K, (po poročilu iz prizadetih krogov 2 milijona K. Op. ur.) Skupni dolgov so znašali daleč nad 10 milijonov. Kritja ni bilo za vse te horendne svote. Začelo je pokati. Bivši kompanjon g. dr. Irgoliča soc. demokratski mestni svetnik g. Lojze Slanovec, ki je imel velike tirjatve napram Irgoliču, je priglasil čez Irgoličevo premoženje — konkurz. Kakor ojen se je raznesla novica po Mariboru. Demokratski tabor se je takoj zbral na posvet. In prišlo je do medsebojne konference med bankami in zavodi, katerim Irgolič dolguje. Banke in dr. Rosinova Posojilnica so se zavezale, da prevzamejo Irgoličeva posestva in iz izkupička plačajo dolgove. Sodrugu Slanovcu pa so ponudili, če umakne konkurzni predlog lepe stotisočake.

Št. Razpust mariborskega občinskega sveta? Na sejah in sestankih demokratske lokalne organizacije se mnogo govori o nameravanem razpustu mariborskega občinskega sveta. To vest je prinesel dr. Kukovec. In sedaj že stikajo mlado demokratske glave in delajo »dalekosežne« načrte.

Št. Poprava Kapucinskega mostu v Celju. Prihodnjo pomlad začno popravljati Kapucinski most v Celju, ki je že v skrajno slabem stanju. Gradbena direkcija je v ta namen določila 200.000 Din, prispevala bo sta pa tudi okrajni zastop in celjska okoliška občina.

Št. »Orjuna« v Mariboru. Neizogibni mlado-demokrat »ravnatelj« ženskega učiteljskega Fr. Voglar ustanavlja v Mariboru fašistovsko organizacijo »orjuna«. Prvi sestanek je bil v to svrhu v gostilni pri »Črnem orlu«, drugi pa v Narodnem domu. Dosedanji vodja pretepačev Škerjanc je izjavil, da bo »orjuna« imela prvi javni nastop pri bodočih volitvah. To utegnejo biti lepe volitve.

Št. Nov list je nameravala izdajati SKS za Štajersko. List je nameraval izhajati že s 1. julijem. Pristaši SKS govorijo, da bodo za volitve pričeli izdajati v Mariboru »Staro pravdo«. Tiskala bo list mladodemokratska tiskarna v Jurčičevi ulici.

Primorske novice.

Mussolini — obsojen! — Italijanska uradna agencija Stefani poroča iz Gorice: »Končala je razprava proti sedmim skrunilcem spomenika alpincev na Krnu. Bili so obsojeni: Šestnajstletni Smrekar na 7 mesecev in 15 dni ječe ter 200 lir globe; pogojna obsodba. Koren in Perdič, poslednji 13 let star, sta bila oproščena. Mikuž je bil obsojen na eno leto in tri mesece ter 500 lir globe. Sovdat na sedem mesecev, 15 dni in 250 lir globe. Ivančič in Bajt sta bila oproščena radi nezadostnih dokazov.« — Poročilo izrečno govori o »skrunilcih«. Obtoženci so bili torej po tem poročilu obsojeni radi dejstva, o katerem sta uradno ugotovili dve strokovni komisiji, da ga je povzročila strela in ne človeška roka. Fašistovska čast s tem — ni rešena, ker si svet ne bo dal vsiliti potvorenje sodbe. Slovenci smo svojo Kalvarijo zaradi Krna že prestali; obsojene žrtve, ki vedo, da sočustvuje z njimi vse ljudstvo, bodo svojo nezasluzeno kazen prestale. Tisti, ki je s krnsko razsodbo dejansko obsojen in najbolj tepen, je Mussolini, ker je Italija pod njegovo vlado poteptala zadnjo avtoriteto, ki ji je bila še ostala: sodstvo. Sedaj vemo, da pomenja Mussolini in njegov režim madež za sedanjo Evropo.

Gospodarstvo.

g SHS carinski tarifi v nemškem jeziku. Da ustreže v obče važni potrebi, je izdala »Minerva« tiskarna v Subotici, jugoslovanske carinske tarife v doslovnem nemškem prevodu. Knjiga vsebuje uvozno in izvozno carino, popis luksuznega blaga ter način računanja tare in agia. Cena Din 75.—. Pošilja se po povzetju ali ako se denar pošlje naprej.

g Žitni trg. Na novosadski produktni borzi so bile cene žitu sledeče: pšenica 15.20—15.40 K, oves 10.25 K, koruza 12.80 K, pšenična moka (št. 0) 21.80 K. — Tendence se je ustalila.

g Novi davek na vino, alkohol in spirit. Finančno ministristvo namerava obdavčiti na novo vino, alkohol in spirit. S tem upa dobiti 200 do 300 milijonov dinarjev dohodkov.

g Izvoz naših jaje v London. V času od januarja do avgusta t. l. se je izvozilo iz naše države v London 675.168 zabojev jaje po 1440 komadov v London, skupno 972.637.920 komadov.

g Uvoz za trgovino in prevoze v New Yorku. V New Yorku se je ustanovil urad, ki daje vsem osebam, katere bi prišle v New York po trgovskih poslih, vse potrebne informacije. Urad je osobito na razpolago zastopnikom bank, korporacij, institucij itd., ki gredo v New York v svrhu zastopitve trgovskih odnosov s tankajšnimi podjetji. Naslov urada je: Board of trade and Transportation, New York, 41 Park Row.

g Poljsko žito za Nemčijo. Poljska vlada je dovolila izvoz v Nemčijo 100.000 ton ječmena in 160.000 ton ovas.

g Nemški sladkor. Letos bo znašala produkcija sladkorja v Nemčiji 15.577.900 meterskih stotov sladkorja nasproti lanskemu 12.966.206 meterskih stotov.

g Cene pšenice v Mažarski. V Budimpešti notira pšenica 10.400—10.600 o. K.

g Avstrijsko železo ceneje. Radi češkoslovaške in luksemburške konkurence so pričele v Avstriji cene železu in železnim izdelkom padati.

Ljublianske novice.

lj Napovedan dvoboj. V »Jutru« je kvalificirani činovnik IV. klase Adolf Ribnikar pozval dr. Ivana Trillerja na junjski mejdan, da se pomerita. Kdo bo zmagal? Če se bosta metala, bo seveda hujši Ribnikar, če pa bo odločevala tinta, bo pa Triller nad Ribnikarjem.

lj Ljudski oder. Jutri v ponedeljek se vrši skušnja za I. in II. dejanje Remčeve komedije »Kirke«. Prosim vse igralce, da pridejo točno k skušnji ob pol 8. uri zvečer. — Režiser.

lj K služajo Štritol se nam z ozirom na včerajšjo našo notico z verodostojne strani poroča, da dotična dama ni izginila po dogodku iz Ljubljane, marveč da je bila tako kot vsi drugi svedoki, očividci in udeleženci itd. opetovano zaslišana pri policiji in sodišču in da je šele potem, ko je bila opetovano zaslišana in je bila pre-

izkava že zaključena z vednostjo policije in sodišča odpotovala v službo v inozemstvo. Ta dama pa je seveda tudi pripravljena, ako bi bila v to pozvana, vsak čas priti zopet v Ljubljano in dati potrebna pojasnila.

lj Vloge na tek račun pri Mestni hranilnici ljubljanski. Kakor se nam poroča, je ministristvo trgovine in industrije dovolilo, da sme Mestna hranilnica ljubljanska poleg hranilnih vlog sprejemati tudi vloge na tekoči račun. Glej inserat v današnji številki lista!

lj Klerikalni zmaj je izgubil svojo bisago. Kdor jo najde, naj se oglasi v uradništvu »Jutra«, nagrado dobi izplačano iz »kmečkega fonda«.

lj Od dama je pobegnil 13 letni Maks Aleš, učenec ljudske šole v Mostah pri Ljubljani, stanujoč na Zaloški cesti 36.

lj Predavanje v Rokodelskem domu. V sredo, 22. t. m., ob 8. uri zvečer bo predaval v dvorani Rokodelskega doma primarij dr. A. Brečeli o zdravstvenih nevarnostih obrtne mladine. Obrtne kroge, zlasti moško mladino, opozarjamo na to zanimivo in poučno predavanje.

lj Slovenska krščanska ženska zveza. Odborova seja SKZZ. se vrši v ponedeljek, dne 20. t. m. ob 5. popoldne v prostorih jugoslovanske tiskarne.

lj Sentjakobska prosveta. — Danes, dne 19. t. m. ob pol. osnih zvečer: »Kristusovo življenje in trpljenje« — naravne žive slike. Vabimo! — V nedeljo, 26. nov. skiptično predavanje: Orlovski tabor v Brnu. Predaval bo g. Jernej Haider.

lj Vstopnice za današnje telovadno akademijo orlovskega oddelka Ljubljana, Rokodelski dom, se prodajajo tudi popoldne med 10. in 12. uro v prvem nadstropju Rokodelskega doma. Pri prirreditvi igra godba na lok. Začetek ob 7. uri.

lj Veterinarski fizikat. V izpraševalno komisijo za državni fizikatni izpit je imenoval gospod minister za poljedelstvo sledeče gg.: za predsednika veterinarnega šefa Alojzija Paulina, za člana izpraševalca veterinarne nadzornika dr. Josipa Stegu in Hugona Turka. Za namestnika članov izpraševalcev pa veterinarne nadzornika Viktorja Zajca in Otmarija Skaleta.

lj Križankah je danes celodnevno ščepenje najsvet. Zakramenta. Ob 6. uri zvečer sklep te pobožnosti, nato ob pol 7. uri slovesen shod Moške in mladeniške Marjine družbe: govor in slovesne litanije pri oltarju sv. Jurija. Pri shodu je tudi darovanje za družbene namene.

lj Prosveta franciškanske župnije ima svoje redno predavanje v torek dne 21. t. m. točno ob 8. uri v običajni dvorani. Predava g. dr. Debevec o Rimu.

lj Skiptično predavanje v Rokodelskem domu. Stalna Prosveta ima prihodnji ponedeljek točno ob 8. uri zvečer prvo skiptično predavanje v tej sezoni. Kazali bodo slike o lepih orlovskih prirreditvah v Brnu. Slike bo pojasnjeval g. urednik Zabret. Ker ima stalna Prosveta s to prirreditvijo nove izdatke, bo hvaložno sprejemala prostovoljne prispevke od cenj. udeležencev.

lj Seja Sentpeterskega prosvetnega društva se vrši v ponedeljek točno ob pol 8. uri v društvenih prostorih.

lj Ljubljanski trg. Cene govejega mesa so se znižale za 1 dinar pri kg, za prihodnji teden zopet za 1 dinar. Kvaliteta govejega mesa se približuje predvojnemu časom. Govejega mesa I. vrste 48 do 52 K, II. vrste 40 do 46 K, III. vrste 30 do 36 K. Telečje mesa 58 do 60 K, svinjsko meso: hrvaško 70 K, domači prašičev 80 K, trebušna slanina 85 K, riba in sal 100 do 106 K, mešana slanina 96 K, na debelo 90 K, ameriška mast 95 do 105 K, domača 120 do 130 K, šunka 120 K, prekajeno meso I. vrste 110 K, II. vrste 100 K. Jaje na trgu primanjkuje običajno vsako leto v tem času; par 15 K. — Povišek cen moke je povzročil procesijsko vznemirjenje. Vsi znaki po kažejo, da je ta povišek le prehodnega značaja. Povzročen je bil v prvi vrsti vsled nenadoma nastalega velikega povpraševanja po moki. Vsi vladci cen moke pretečeni mesec se ni kupovalo v nadi na še nižje cene. Vsi vladci cen moke je bil kosonut in manjši trgovci pristigli do povpraševanja po moki. Poleg tega je bil dovoz ameriške moke premanjen. Istotako kvaliteta ameriške moke v več služajah ni bila dovoljna, vsled tega se pripoča za nadaljni dovoz ameriške moke več vzornosti v tem pogledu. Centralna vlada je stori-la vse korake, da se uvoz v Jugoslavijo takoj velika množina cenenege rumunskega in ameri-kanskega blaga. Dovož je deloma že na potu. Temu dovozu bo sledilo padanje cen domači moki, ker poleg dovoza moremo pričakovati tudi zopetni dvig dinarja. Priporočati pa bi bilo zelo nujno, da centralna vlada skrbi za to, da bo Slovenija zadostno založena s ceneno moko, ker je Slovenija važen činitelj pri uspostavitvi močnih cen. Današnja cena moka v Ljubljani: 24 do 25 K št. 0, bela krušna moka 20 K, črna 18 K, kaša 24 K, ješprenj 24 K, otrobi 9 K, koruzna moka 18 K, ajdova moka I. vrste 32 K, II. vrste 28 K. Občinstvo se opozarja, da prodaja mestna aprovizacija naj-finejšo moko št. 0 po 22 K kg, moko za kuhop pa po 20 K. Prodaja se na Poljanski cesti št. 15. Občinstvo naj se vendar posluži ugodne pri-like in s tem poostri konkurencio. — Specerjsko blago: kava Santos 136 K, Rio 128 K, kristalni sladkor 60 K, v kockah 70 K, riž I. vrste 36 K, II. vrste 28 K, liter namiznega olja 80 K. — Glede zelenjave je sedaj ljubljanski trg založen bolj z običajno kisljo repjo in kisljim zeljem. Cena kisljemu zelju se je znižala na 10 K, repi na 8 K kg; zelje v glavah na debelo 2 K kg, čebula 18 do 20 K, česenj 36 K, fižol ribanič 15 K, prepelčar 17 K.

lj Klub esperantistov v Ljubljani. — pozivlja vse svoje člane, kakor tudi vse one, ki bi se želeli učiti tega velevažnega mednarodnega jezika, da se bo začel redni pouk v petek dne 24. t. m. ob 19.30 v učnih prostorih v Selenburgovi ulici št. 6/II. nadstropje na levo. Pouk bo dvakrat v tednu: vsak torek in petek od 19.30 do 21. Mesečna pristojbina znaša 5 Din, za dijake 2 Din.

lj Pojasnilo društva »Soča«. Z ozirom na notico v »Jugoslaviji« od 18. t. m. pod naslovom: »Društvo Soča prosimo pojasnilo«, izjavlja podpisani odbor, da je »Soča« po svojih pravilih in po svojem delovanju v politično-strankarskem oziru strogo neutralna in da kot taka nima ne s primorskimi in ne s kakim drugim volilnim odborom nobenih stikov. — Ljubljana, 18. novembra 1922. — (Slede podpisali odbora.)

lj Mestni valjar okraden. Mestni cestni valjar, kateremu so poredni ljubljanci nadeli ime »volivni valjar«, je bil v Vegovi ulici ponoči okraden. Neznani tatovi so ukradli več reči, pripadajočih volivnemu valjarju.

lj Poljijska kronika. Gostilničarju Josipu Boštjanju v Linhartovi ulici je bil ukraden bel namizni prt, vreden 200 K. — Večja množina sla-

zine je bila ukradena delavcu tobačne tovarne Janca Skrabla. — Upokojeni železniški sluga Jožef Grabljevic je Pred školjo tako nesrečno padel, da so ga morali odpeljati v bolnišnico. — Komtesa Angeli Auerberg je bilo ukraden obroč v vrednosti 5500 kron. — Ulomljeno je bilo pri Angeli Gorše pri Novem svetu. Vlomilci so vlomili v blaginjo in odnesli 30.000 K denarja in slatnine vredne 97.000 K. Vlom so izvedli vlomilci ob belem dnevu.

Prosveta.

pr Ali bo kaj izdalo? Obe zadnji številki »Preroda«, glasnika za naravno povzdigo naroda, sta bogati in zanimivi. Pozornost je vzbudil daljši članek vseuč. profesorja dr. Pitamica »Revolta zoper avtoriteto«, ki skuša dognati vzroke boleznemu stanju sedanje človeške družbe. Praktičen je članek P. Marjofila »Gnezdo bacilov«, ki so zlasti vojašnice in rudniki. Na koncu kliče pisec po pravici: »Brez praktičnega krščanstva si ni misliti pravega preroča. Kdor ruši vero, naj ne pričakuje morale!« To naj bi pomnil sedanji oblastniki, predvsem šolniki! Aktualni so zlasti članki: »Gasilica društva — ali pivska?«, »Veliki semenj — velika pijanost«, »Surovosti izletnikov in letoviščarjev«. Iz mnogih krajev se čujejo pritožbe, da so gasilska društva nekako zgrešila svoj namen. Menda mislijo, da je njih namen gasiti ne ognja, ampak — žejo. Napravljati veselice, piti in plesati, v tem zdaj tekmujejo. Taki ljudje, ki mislijo le na pijačo in ples, v slučaju sile še gasilnega orodja ne znajo rabiti! Društven in naprav za gašenje žetje je že itak preveč. Pod streho človekoljubnega društva kvariti mladino s pijačo in plesom, ni častno! V tem slučaju se ne ve, jeli korist takih društev večja ali — škoda... Na velikem semenju so se godili pravi škandali. Tretjina semenja je bila gostilna. Tu se je pijančevalo — z dovoljenjem oblasti (!) — do dveh ponoči. Ali ni v Ljubljani že 270 drugih gostiln dosti? Ali ni že dosti pijancev in ponočnega razgrajanja? Gospodje

privediteljki semnja, kako si polite pošteno trgovino onečaščati s takimi zgredivi? — Da je moderna kultura le bo, kultura materije, a ne kultura srca, priča čestokrat vedno izletnikov in letoviščarjev. Ne da bi hoti izletnikov čez gozde kot suroveže — Bo varuji! — a večkrat se mestna gospoda na ali obnaša tako, da se pošteni ljudje zgrajajo. Pijani kričijo, skačejo čez mejo in ljudem škodo delajo. Pri Sv. Katarini so ljubljanski izletniki domačinom prava nadloga: travnike jim pohodijo, drevesa polomijo, sadje krajejo. Najhujše je pa na Bledu, kjer si brezobrazniki osmelijo priti v cerkev na otoku — nagl, samo v plavalni oblečici! Članek apelira na prizadete faktorje: okr. glavarstvo v Radovljici, Blejsko občino in zdravniški kuratorij, ki se za vse to nič ne zmenijo. Samo da ljudje denar prinesejo, če so tudi divjaki! Ali so v kulturni deželi ali v pragozdih Afrike? — Še marsikaj zanimivega ima »Preroda«, o čemur drugič. Ali bo vse to kaj izdalo? Želeč bi bilo, da bi se to koristno čtivo res čitalo. Zato bi moral tak list priti med najširše sloje ljudstva, da bi ne bilo vse pisanje zastoj!

pr Muzika dravske divizijske oblasti izvaja pod vodstvom svojega kapelnika dr. Josipa Cerina na svojem I. letošnjem simfoničnem koncertu, ki se vrši v ponedeljek, dne 20. t. m., ob 8. uri zvečer v dvorani hotela »Union«. Brahmsovo IV. simfonijo v e-molu. Johannes Brahms je bil rojen kot sin kontrabasista leta 1833 v Hamburgu. Nekaj časa je deloval kot dirigent, nato pa se je posvetil popolnoma kompoziciji do svoje smrti 3. aprila 1897. Stevilo njegovih skladb najraznovrstnejše oblike je veliko in naedilneiši glasbeni estetiki in kritiki smatrajo Brahmsa kot najboljšega naslednika nemškega Beethovna. Njegove skladbe se odlikujejo po globoko občuteni invenciji in po strogi klasični obliki. Brahms ne pozna drznih postopov ne v harmoniji, kakor tudi ne v vodstvu posameznih instrumentov, zato v njegovih skladbah ni najti onih, včasih robustnih efektov pihal. Vse je lepo umerjeno in skladno. Svojo IV. simfonijo je napisal v karakterističnem e-molu in zato nosi celestna ta skladba globok melanholičen značaj. To dokazuje takoj prvi stavek: Allegro ma non

troppo, ki vpliva na nas kakor globoka drhteča prošnja. To prošnjo in to drhtenje je Brahms posebno sliko ito izrazil v pretrgani temi, ki gre skozi vse instrumente. Drugi stavek: Andante moderato nam v polni meri prikazuje Brahmsovo filigrantsko obdelavo tem v raznih instrumentih in dasi je E-dur, ki si ga je izbral za ta stavek svetel tonov način, da Brahms popolnoma zatemni in nekako prilagodi tonovskemu načinu prvega stavka. — Obema popolnoma nasproti je III. stavek: Allegro giocoso, ki je dolg izrazit Scherzo in ki zveni v polni moči popolnega orkestra. Četrti stavek pa je prava Schaconne z 32 variacijami. Kratak motiv porabi in izpelje Brahms na 31 različnih načinov, katere zaključuje 32. to je Coda. — Vstopnic je še dovolj na razpolago in se dobe v ponedeljek cel dan v Matični knjižnici na Kongresnem trgu in zvečer od 7 ure dalje pri koncertni blaginji v Umonu. Začetek točno ob 8. uri zvečer.

Cerkveni vestnik.

e Marijina kongregacija za moše in mladeniče pri sv. Jožetu ima danes, ob polstirih popoldne, v družbeni kapei pri č. o. jezuitih svoj redni shod. Vabilo se vsi moše in mladeniči, ki žele spoznati Marijino družbo!

e Novi trapištovski general. Posedanjí generalni opat reformiranih cistercijanov (trapištov) msgr. Marek je odstopil; za njegovega naslednika je bil 18. t. m. v Cîteauxu izvoljen Dom Jean-Baptiste Ollivaut de Keryvallan, opat v Igny.

Narodno gledališče.

Drama.
Nedelja, 19. novembra ob 8. popoldne »KROJA-CEK-JUNACEK«, Izven.
Ob 8. zvečer »JACK STRAW«, Izven.
Ponedeljek, 20. novembra »PLOHA«, Red C.
Torek, 21. novembra: Zaprto.

Opera.
Nedelja, 19. novembra »SEVILSKI BRIVEC«, Izven.
Ponedeljek, 20. novembra zaprto.
Torek, 21. novembra: KONCERT ge. ADE POLJAKOVE, Izven.

Koncert ge. Ade Poljakove. Gospa Ada Poljakova, ki je dosegla pri dveh gostovanjih v naši operi sijajen in popoln uspeh, nastopi v opernem gledališču kot koncertna pevka v

torek, dne 21. t. m. Pela bo skladbe Rimski-Korsakova, Rahmaninova, Dargomižskega, Barakireva, Glinka, Cimarose, Martinija, Zergolesija, Debussyja, Schumannja, Grečanina in Musorgskega nekatere znamenite otroške pesmi. Na klavirju bo spremljal g. profesor Ruč, pri pesmi Glinka »Dvom« bo igral čelo operni soločelist g. Feršnik. Začetek ob pol osmi uri zvečer. Lepaki s sporedom in tekstom nekaterih ruskih pesmi, ki se bodo na koncertu izvajala, so na razpolago pri operni blaginji in na večer koncerta pri biljeterjih.

Dijaški vestnik.

d Akad. soc.-ped. krožek priredi v ponedeljek, dne 20. t. m. ob 8. zvečer na moškem učiteljskem stanek s sledečim dnevnim redom: 1. Konflikti sodobnega mladinskega gibanja (referira tov. Čibej F.). 2. Težnje naših mladinskih gibanj (ref. tov. Srečko Kosovel in zastopniki struj v mladinskem gibanju). 3. Diskusija. — Krožek vabi vse, ki hočejo razumeti današnjo mladino in sile, ki se izražajo v raznih strujah mladinskega gibanja, da se sestanaka udeležijo. — Odbor.

Orlovski vestnik.

Orliški krožek Krakovo—Trnovo. Danes ob treh popoldne dekliški sestanek. Udeležba obvezna. — Odbor.

Orliški krožek Krekove prosvete priredi prihodnjo nedeljo ob pol 6. uri zvečer predavanje. Predava g. Frančišek Zabret o orlovskem taboru s skoptičnimi slikami iz Brna. — Odbor.

Poizvedovanja.

Našla se je srednja vsota denarja. Dobi se pri Poloni Jama, St. Vid 12, pri Ljubljani.

Meteorološko p o čilo.

Ljubljana 306 m n. s.					
čas opazovanja	temperatura v zraku	temperatura v tleh	relativna vlažnost v %	vetar	vis. obl. v m
17. 11. 21 h	739,5	2	0,5	d obl.	h
18. 11. 7 h	733	12	1,3	megla	—
1. 11. 14 h	734	4	0,7	meg a	—

„Ah! te bolečine!“
Malo Fellerjevega pravega Elzafluida in proč so bolečine.

En poskus zadostuje, da tudi vi rečete:

To je najboljša, kar sem kdaj okužal!

V vseh dotičnih poslovanjih zahte vajte samo pravi Elzafluid od lekarnarja Feller. Pri naravnih naraščitih stane z zavojalno in pošteno če se pošlje denar naprej ali po povzetju:

3 dvojnat ali 1 špec. stekl. 21 Din
12 dvojnatih „ 4 „ „ 84 „
24 „ „ 8 „ „ 146 „
36 „ „ 12 „ „ 203 „

Različno: Elza-obilj zoper kurja očesa 2 Din in 3 Din; Elza-mentolni črtniki 4 Din; Elza-švedske kaplice za želodce 10 Din; Elza-zagorski prasi sok proti kašlju 9 Din; Elza-rubje olje 20 Din; Elza-voda za usta 12 Din; Elza-kolenska voda 15 Din; Elza-šam-ki miris za sobo 15 Din; Glycerin 4 Din in 15 Din; Lysoi, Lysoform 12 Din; Kineški čaj od 1 Din dalje; originalno Radikum francosko žganje velika steklenica 13 Din; Elza-močni prašek 7 Din, strup za podgane in miši 7 Din. Za razne predmete se omet in poštna računa posebej.

Na te cene se računa sedaj še 5% doplatka. Adresirati natančno: Eugen V. Feller, lekarnar — Stubica Dunja, Elzatrž št. 134 Hrvatsko.

Zdravnik za notranje in otroške bolezni
dr. Anton BRECELJ
Ljubljana, Emonska cesta št. 20, ima telefon št. 620.

Agenturna in komisijska trgovina v Ljubljani SPREJME
provizijskega POTNIKA
za SLOVENJO, za nekaj dobrih predmetov. Tozadavne ponudbe je poslati pod šifro: »Lepa provizija« na anončno družbo ALOMA COMPANY, Ljubljana, Kongresni trg št. 3, I. nadst. 4995

Mladenič, star 16 let, išče mesta kot mizarski naučnik
Ponudbe prosimo pod naslov: JAKOB JENSTRLE, pošla SORICA, Podporozen št. 3. 4943

Tri NATAKARJE
sprejme v službo dvorna uprava v Belgradu. Mesečna plača 700 Din, prosto stanovanje, hrana in obleka. Prošnje je vložiti takoj na naslov: Slavko Plemelj, mesni tržni nadzornik, Ljubljana. 5001

GOSPODIČNA, trgovsko nabražena, želi vslopiti kot kompanjonka s 150.000
kronami k trgovskemu podjetju, ev. prevzame v najem trgovino na deželi. Dopise pod »Družabnica« na upravništvo »Slovenca«. 4963

Dva pomočnika
za krojaško obrt sprejme Iv. ZVEZDA, krojaški mojster, Jesenice, Gorenjsko.

Absolvent trg. visoke šole
vešč hrvaščine, italijanščine, grščine, nemščine in deloma tudi angleščine, išče PRIMERNE SLUŽBE. — Naslov takoj ali pozneje. Cenene ponudbe pod »SLOVENEK IZ REKE« na upravništvo »Slovenca«.

Primerno službo
sprejme v veletrgovini ali lesni trgovini absolvent drž. trgovske šole. Gre najraje na deželo. Cenene ponudbe pod »MARJIV« na upravništvo »Slovenca«.

Kot učenca
želim dati v trgovino z mešanim blagom svojega 14-letnega sina, ki ima veliko veselje do trgovine, je dober računar, z lepo risavo ter je s prav dobrim uspehom dovršil celozredno ljudsko šolo. — JOŽEF BARAGA, Viševsek 24, p. Stari trg pri Raketu. 4510

Trgovski LOKAL
v sredini trga Tržič, oddam za večletno dobo v najem. — Istotam naprodaj električni motor
220 V, 2 PS z 3 m dolgo transmisijo in 3 jermenci. — Pogoje se izve pri: A. JELENEC, Tržič.

Trgovci v Ljubljani, z dobro idočo trgovino, na eni najbolj prometni ulici, želi dobiti POSOJILLO
v znesku 200.000 kron
od privatne osebe, proti primernemu obrestovanju in odplačevanju v mesečnih obrokih. Ceni. ponudbe pod šifro: »Točno odplačevanje« na anončno družbo ALOMA COMPANY, Ljubljana, Kongresni trg št. 3, I. nadst. 4994

Za Miklavža
dobite vsakovrstne bonbone, kekse, čokolado od najpreprostejših do najljepših vrst in cenejeje pritrudi JOSEF VITEK, trgovina s kaviarji Ljubljana, Kerkov trg št. 8, zraven »Mestnega doma«.
NA DEBELO: NA DEBELO.

Polnojarmeniki
stroje za žage in obdelavo lesa, vsakovrstne, namoveje in istokcije dobavljajo po najnižji ceni iz jugoslov. skladišča
WELKERWERKE
WICH XIII., Breitenseerstrasse Nr. 56.
Pojasnila daje spedičija »Baltica«, Ljubljana.

Roesemann & Kuehnemann
d. d. Dunaj
Gosposna zastopstva za Jugo-Slavijo Zagreb. P. 114/10/11.

Poljske železnice (tračnice, voznički, okretnice, kolesne garniture in drugo). Žične železnice, meš. stroji za beton »Ransome«.

Glavna reprezentanca za Slovenijo:
Stanko Žargi & Co.,
Ljubljana, Mariborova cesta št. 15.

Prenovljevanje in popravo
GRAMOFONOV
in drugih godbenih strojev izvršuje strokovno in ceno delavnica za precizno mehaniko
A. Rasberger, Ljubljana
Sodna ul. 3. — Dobilo se posamez. deli.

Na Bledu je naprodaj hotel „Evropa“
s 30 kompletno opremljenimi sobami ter opremljenimi restavracijskimi prostori, nadalje tudi vila s 3 sobami, kuhinjo, prilikami in parkom. Pojavnita date Kendova grajska uprava na Bledu.

Motorno KOLO
3 HP, švicarske znamke, napredaj. — Naslov pove upravništvo »Slovenca« pod številko 5902.

Gostilno na deželi
vzajem v najem ali na račun. — Marija INTIHAR, Draščica št. 14, Borovnica.

Mala hišica s sadnim vrtom in uljivo, 2 uri od Ljubljane, četrt ure od kolodvora, ceno naprodaj. — Naslov pove upravništvo »Slovenca« pod št. 4999.

Nova HIŠA v Stožicah
z dvema stanovanjema, pripravna za vinskega trgovca ali obrtnika, takoj naprodaj zaradi odpoštovanja. Kupcu je tekoj na razpolago veliko stanovanje z vsemi prilikami. Naslov pove upravništvo »Slovenca« pod št. 4998.

2000 kron nagrade
dobi, kdor preskrbi družini, obstoječi iz 3 oseb, krkšno si bodi STANOVA-NJE, eventualno prazno sobo, v mestu ali okolici, za takoj ali pozneje. — Ponudbe na upravo lista pod št. 4980.

POZOR!
Ne zamudite ugodne prilike, ogledajte si cene! — Prodaja po znatno znižanih cenah vse vrste

MANUFAKTURNO
BLAGO
DOKLER TRAJA ZALOGAI
Ivan KOS, Ljubljana Vil, ŠIŠKA.

Iep. suh
krompir
prodaja
„Gospodarska zveza Ljubljana“
po K 540 za kg.
Istotam oddamo tudi večjo količino pet litrskih
belih kozarcev
po K 30— za komad

STAVBENE PARCELE
v najlepši legi in nekaj novih in starih oken ima naprodaj JOSEF TRIBUČ, GLINCE 37. 4863

Natječaj.
Vlasniška šumarija u Tompo-evoima kod Vakovara traži jednog vještog
monteura
elektr. čarško-mehan. čarške struke, po mogućnosti oženje og. koji ima uz održavanje privatne telefonske pruge, vršiti i tugar-ku pomoću u-lužbu. Godišnja plaća je 800 K, 16 g pšenice 8 kg sitnog kukuruza, 16 m3 drva za ogrjevanje dva jut-a najbolje oranje za uzgoj, jedno komo etno o-jelo, uz šesir i cip-le, stan u naravi, te pravo na napa-ivanje d-krave i do 15 komada svinja u srezu, u ko em će vršiti lugarsku pomoć u službu. Isto tako traži se jedna ne-fektna m'adja kuharica.

PERJE
vsak čas, po najnižjih cenah, pri E VAJDA,
IZVOZ divjačine in perutnine, ČAKOVEC, Medjimurje,
JUGOSAVIJA. — Brzjaviti: VAJDA, Čakovec — Telefon št. 59

JETIKA!
Dr. Pečnik ordinira za jetične izven torka in peka vsaki dan v St. Jurju ob južni žel. pri Celju. Citajte njegove 3 knjige o jetiki.

!!! AUTO !!!
BENCIN OLJE PNEUMATIKA
MAST VSA POPRAVILA
IN VOZNE
Le prvovrstno blago in delo po solidnih cenah audi
JUGO-AUTO d. z o. z. v Ljubljani.

Inserati
v »SLOVENCU« imajo popolen uspeh!

Sprejema v preoblikovanje
moške in damske klobuke
Sprejema tudi vsa modstovska dela in čepice. J. STEMBERGER, Dunajska c. 9.

Majhno posestvo
naprodaj v veliki vasi in lepi okolici na Gorenjskem, četrt ure od želez. postaje, z gospodarskim poslopjem. Pripravno je za trgovino ali obrt. Cena zelo ugodna. Naslov pri upravi lista pod številko 4795.

Prodaja po znatno znižanih cenah:
zimsko perilo, pletene jopice, rokavice, nogavice itd.
A. Sinkovic nasl. K. Soss
LJ. BLJANA, Mes i t e 1.

Underwood

pisalni stroji so najboljši

Zahtevajte ponudbe!

THE REX Co.

LJUBLJANA

Tel. 268 - Gradišče št. 10 - Tel. 268

Opalograph

razmnoževalni aparati so svetovnoznani

Zahtevajte ponudbe!

Naznanilo.

Mestna hranilnica ljubljanska naznanja, da vsled dovoljenja nadzorstvene oblasti sprejema poleg hranilnih vlog na knjižice tudi

vloge na tekoči račun

ter jih obrestuje po najugodnejši obrestni meri. Enako kakor za hranilne vloge jamči tudi za vloge v tekočem računu mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo.

Ravnateljstvo
Mestne hranilnice ljubljanske.

PEČATNE ZNAMKE

(PRÄGEDRUCK-SIEGELMARKEN)
dobro gumirane, v vseh barvah in najfiniši izvršitvi izdeluje najhitreje
Tovarnica pečatnih znamk, štampilj in pečatov

Ant. Černe, graveur

Ljubljana, Dvorni trg št. 1.
Katalogi franko!

Jamski les

smrekov in jelkov, nad 10 cm na drobnem koncu in nad 3 m dolžine, kupi vsako množino franko kranjske poslaje
Šentjanški premogokop And. Jakl, Krmelj, Dolenj.

„SLOGRAD“

slovenska gradbena in industrijska d. d.

Tekoči račun pri Slovenski eskomptni banki v Ljubljani.
Tehnična pisarna v tovarni Keršič, Sp. Sliska, Ljubljana.
Telefon Interurban 180.

Izvršuje: stanovanjske hiše, trgovska poslopja, moderne industrijske zgradbe, betonske in železobetonske konstrukcije, vse vrste vodnih naprav na podlagi 25 letnih izkušenj.

Specijaliteta: železobetonske cevi za vodne naprave in vodovode.

Zastopa: patent dr. inž. Empergera za izvrševanje konstrukcij iz armiranega betona z litiželeznimi vložkami za visoke tlačne napetosti (kakor pri skladiščih, „silo“ mostovih in podobno).

Izdeluje: vse vrste tehničnih projektov in statičnih proračunov.

V PARADIŽU

sta bila brez obleke

Adam in Eva,
sedaj tega ni treba, ker se dobe
vsakovrsne

obleke za gospode
dame in otroke

v trgovini

O. Bernatovič

Ljubljana, Mestni trg 5-6.

Tvornica kuvert**Fran Mulec & drug**

v Ljubljani, obratuje sedaj: Vožarski pot 1.

(vogal Karlovške ceste) ter se priporoča za dobavo vseh vrst kuvert.

Najboljši so pravi AMERIKANSKI in angleški

SINGER-šivalni stroji

Singer-igle
in
nadomestni deli.

LASTNA
MEHANIČNA
DELAVNICA

Singer-olje
sukaec
svila itd.

PRODAJA
NA
OBROKE

— Singer-šivalni stroji Bourne & Co New York —

CENTRALA za kraljevino SHS Zagreb, Marulićeva 5. — Podružnice:

LJUBLJANA, SELENBURGOVA ULICA 3,

Zagreb, Karlovac, Varaždin, Osijek, Vinkovci, Bjelovar, Brod n/S, Subotica, Novi Sad, Maribor, Sarajevo, Mostar, Banjaluka, Tuzla, Dubrovnik, Podgorica, Beograd, Krusevac, Niš, Skoplje, Veles, Bitolj, Kragujevac, Zaječar i Stip. — Zastopstva so v vseh večjih krajih.

Poziv k subskripciji delnic.

Ministrstvo za trgovino in industrijo v Belgradu je pripravljalnemu konzorciju za ustanovitev zavarovalne d. d. v Mariboru z odlokom z dne 10. oktobra 1922 VI št. 4435 dovolilo, da prične s pripravljalnimi deli za ustanovitev zavarovalne d. d. s sedežem v Mariboru. To novo podjetje se bode nazivalo

„ZORA“ jugoslovanska zavarovalna d. d. v Mariboru.

I. Izvleček iz statuta.

§ 12. Trajanje te družbe časovno ni omejeno.

§ 2. Namen družbe je prevzemanje direktnih ter indirektnih zavarovanj proti ognju in direktnih ter indirektnih življenjskih zavarovanj v območju kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.

§ 3. Delniška glavica se določa na 2,500.000 Din in sestoji iz 10.000 komadov na ime se glasečih delnic po 250 Din nominalne vrednosti.

§ 4. Prevzemna cena vsake delnice znaša 300 Din in mora vsak delničar takoj ob subskripciji vplačati: a) 50% nominalne vrednosti delnic in b) difference med nominalno ter prevzemno ceno, ki znaša 50 Din pri vsaki delnici. Z azijskim prebitkom se krijejo v prvi vrsti izdatki, združeni z osnovanjem družbe. Ostanek pa se dodeli splošnemu rezervnemu fondu.

§ 5. Za ostalih 50% nominalne vrednosti delnic pa podpiše in izroči vsak delničar menice v prid družbe.

§ 15. Prvi upravni svet, ki obstoji iz 5 članov in 2 namestnikov, volijo koncesionarji in znaša poslovna doba upravnega sveta pet let.

§ 18. Po preteku poslovne dobe prvega upravnega sveta izvoli glavna skupščina delničarjev novi upravni svet sestoječ iz 5 članov in 2 namestnikov tudi za dobo 5 let.

§ 27. Ko so emitirane delnice že podpisane, skličejo koncesionarji ustanovno skupščino potom objave v treh v Ljubljani, Zagrebu ter Beogradu izhajajočih uradnih listih.

§ 28. Ustanovna skupščina je sklepčna, ako je najmanj toliko delničarjev navzočih, da predstavljajo njihove delnice vsaj tri desetine delniške glavnice.

§ 30. Ustanovni skupščini je pridržano: a) sklepanje o ustanovitvi družbe ter o statutu; o statutu seveda le v okviru oblastno odobrene oblike; b) volitev nadzorstvenega sveta; c) konstatacija, da je statutarno predpisani del delniške glavnice v gotovini že plačan. Ustanovna skupščina sklepa o ustanovitvi družbe in o statutu s tako večino glasov, ki predstavljajo najmanj eno četrtino vseh podpisateljev delnic ter vseh delnic, ki se emitirajo.

V vseh drugih slučajih sklepa ustanovna skupščina z absolutno večino glasov.

§ 4. Dodelitev delnic izvrši prvi upravni svet kar najhitreje; za nedodeljene delnice se vplačani denar vrne najpozneje tekom 14 dni po ustanovni skupščini.

II. Podpisovanje delnic se začne 5. novembra 1922 in se konča 11. decembra 1922.

III. Javni subskripciji izročene delnice se bodo podpisovale pri Kreditnem društvu mestne hranilnice v Mariboru, Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani in njenih podružnicah, Jadranski banki in njenih podružnicah, Trgovski banki (poprej Slovenski eskomptni banki) v Ljubljani in njenih podružnicah ter Posojilnici v Mariboru.

MARIBOR, dne 3. novembra 1922.

Pripravljalni konzorcij snuje se zavarovalne d. d. „ZORA“ v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 12, pisarna dr. Karel Slokarja, odvetnika v Mariboru.

Slovenska banka

DELNIŠKA GLAVNICA: K 30.000.000—

REZERVNI ZAKLAD NAD K 6.000.000—

CENTRALA

v Ljubljani v lastni palači, Stritarjeva ulica št. 9,

Plačuje najvišje obresti na vložne knjižice in na vloge na tekočih računih.

Podružnice:

Novi Sad, Dolnja Lendava, Lutomer, Maribor, ekspozitura: Vrhnika.

Se priporoča za izvršitev vseh
bančnih poslov pod najkulant-
nejimi pogoji.